

“ፍቅሬ ፍቅሬ በዛ እኔ አላማረኝም” - የህጫሉና የመታሰቢያውና ስጦታው ጋጋታ

አምባቸው ደጅኔ

ይቺ ነገር አላማረኝም። ሃጫሉ ሁንዴሳ ከሞተ አራት ወራት ያህል ሆነው። ቤተሰቦቹ ሀብት በሀብትና ሚቹ ሃጫሉም መታሰቢያ በመታሰቢያ፣ ሐውልት በሐውልት መሆን ከጀመሩ አራት ወራት ሆናቸው። መታሰቢያ መንገድና ሐውልት ሰውን ከሞት ቢያስነሳ ከሃጫሉ ቀድሞ የሚነሣ ባልነበረ። መንግሥታችን የሃጫሉን ቤተሰብ እንኮኮ ተሸክሞ መሄድ ብቻ ነው እኮ የቀረው።

ለአሮሚያ ሽንጡን ገትሮ ሲታገል የነበረው ሃጫሉ ለኢትዮጵያ እንደታገለ ተቆጥሮ ስጦታውና የመታሰቢያ መንገድና ት/ቤት ስያሜው ከቁጥር በላይ ሆኗል። መንግሥት በሌላ ነገር እስኪጠረጠር ድረስ ነገርዬው ወሰን አልፏል። ሰዎቹ ጅሎች በመሆናቸው እንዲህ ዓይነቱ ፍርሀትና ጥርጣሬ ወለድ የስጦታና መታሰቢያ ጋጋታ በሌላ መልኩ ሊያስጠረጥራቸው እንደሚችል አልገባቸውም። የሚሠሩትን አጥተው በወንጀላቸው ግርፊያ በተለዩ መልኩ እየጮኹ ነው። ነገረ ሥራቸው፣ ዐይነ ወኃቸው በሌላ ያስጠረጥራል።

ዘረኝነት እንደሚያሳውቀው በግልጽ እያየን ነው። ዘረኝነት ይሉኝታና ሀፍረትን እንደማያውቅ ከወያኔ ባልተናነሰ በአህዲድና ጭፍሮቹ እየታዘብን ነው። ዘረኝነት የኅሊናንና የአእምሮን ጤንነት እንደሚያቃውስ ከአክራሪ አሮሞዎች ብዙ ተማርን። ዘረኝነት በመሠረቱ ከእንስሳም ያሳንሳል። ዘረኛ ሰው ከዘሩ በቀር ሌሎችን እንደ ዐውሬ እንዲቆጥር ተደርጎ ነው የሚቀረጸው። ከርሱ ዘር ውጪ ያለውን ቢፈልግ ቢገድለው፣ ቢፈልግ እንደ ጋማ ኩብት ያሻውን ቢጭነው፣ ቢፈልግ እንደ ፊሪዳ ካጋድሞ ቢያርደው በአለቆቹ የሚበረታታ አኩሪ ድርጊት እንጂ ለርሱ ወንጀልም ሆነ ኃጢአት አይደለም - የዚህን ታሪክ እውነትነት ከተጠራጠርክ የጽዮናውያንን የክት መጻፍት ታልሙድን ወይም ቶራን አንብብ። አከራሪ አሮሞዎችም ሲጋቱ ያደጉትን የአማራ ላይ ጥላቻ ነው በተግባር እያሳዩን የሚገኙት። ለዚህም ነው እነሽመልስና ጃዋር ያዘዟቸው ቁርዎች እንደሰው የማይቆጥሩትን አማራ እያሳደዱ አንገቱን የሚቀሉት። ይህ ፍጂት የፌዴራሉ መንግሥት ቡራኪም እንዳለበት የምንገነዘበው በዘራቸውና በሃይማኖታቸው ምክንያት ለተጨፈጨፉት በሽዎች ለሚገመቱ አማሮችና አርቶዶክስ ክርስቲያኖች አንድም መታሰቢያ ሳይደረግላቸው - ከሞትና ዕልቂት ለተረፉትም አንድም መንግሥታዊ የድጋፍ እጅ ሳይዘረጋላቸው ለአንድ ወርበላና ባለን መረጃ መሠረት ከትዳሩ ውጭ ሲማግጥ በነበረበት ወቅት በራሱ ወገኖች ለተገደለ አርቲስት ይህን ሁሉ የሀገር ሀብት ያለማንም ፈቃድ ሲከሰክሱ ስናይ ነው። እንዲያውም ከዕልቂቱ የተረፉት አለመሞታቸው የአሮሞውን ባለሥልጣናት እንዳናደዳቸው በሚገርም አኳኋን ንዴታቸውን ሲያንጸባርቁ ታዘበናል። አስጥሎኝ ብሎ ወደፖሊስ ጣቢያ የሄደ አንድ አማራም ከሞት መትረፉ ባናደዳቸው የአሮሚያ ልዩ ኃይል ፖሊሶች ተገድሏል። ታሪክ ብዙ ነገር ጽፎ ይዟል - ነገ የሚነበብ። የዘረኝነትን ጥግ በነዚህ ቀልበቢስ አከራሪ አሮሞዎች በሚገባ አየን። በመንግሥት ቦታና ደረጃ ተቀምጠው በሽውራራ ዐይን በዜጎች መሀል እንዲህ ሲያዳሉ ሀፍረት አይሰማቸውም። ዶሮና ዝምብ ከነዚህ “ሰዎች” በተሻለ ያስባሉ።

ሰዓረ መኮንን አንድ የጦር ጄኔራል ነበር። ዶክተር አምባቸው መኮንን የአንድ ክልል ፕሬዝዳንት ነበር። ኢንጂነር ስመኘው በቀለ ትዳሩን ሳይቀር መስዋዕት ያደረገ ታላቅ ባለሙያና የሀገር ባለውለታ ነበር። እነዚህና ሌሎቹም በተፈጥሮ ሞት እንዳልሞቱና ጠማማው ፖለቲካችን በሸርና ሄራ ጠልፎ እንደጣላቸው ግልጽ ነው። በሰው ሀብት አባዘራፍ የሆኑት የአዲስ አበባው፣ የፌዴራሉና የአሮሚያው መንግሥታት ግን (ከስምና ቅርጽ በቀር ሁሉም አንድና አንድ ናቸው) ለአንድ የጎጥ ባለውለታ የሚሠራቸውን አሳጥቶ እሸቅንድር አድርጓቸዋል። በሰው ሀብት ማዘዝ ቀላል እንደሆነ በነዚህ ይሉኝታቢሶች እየተረዳን ነው። የሚደረገው ሁሉ ከኪሳቸውና ከጎረቤታቸው ትርፍ መሬት ቢሆን ምንም አልነበረም። ነገር ግን ምስኪን ዜጎች በላባቸው ባጠራቀሙት ጥሪታቸው ያስገነቡትን ኮንዶሚኒየም ሳይቀር ለሀብታሞቹ የሃጫሉ ቤተሰቦች መሸለም የግጭት ሁሉ የበላይ ነው። እነዚህ ልብ ሥውራን የማይነጋ መስሏቸው ቋታቸው በግማታቸው ሞልቶ እንዲፈሰስ በጥምባቱ መቆምም ሆነ መቀመጥ እንዳንችል እያደረጉን ነው። ያህዝናል።

መካሪ ካላቸውና የሚሰሙ ከሆነ በግፍ ላይ ግፍ መደረጉን አቁመው አሟሟታቸውን እንኳን ለማሳመር አደብ ቢገዙ ይሻላቸዋል። ዛሬ የሁላችን የሆነውን የመንግሥትን ሀብትና ገንዘብ እየመዘገጠ ለማንም ማደላቸውን እንደጀብድ አይተው፣ እኛንም ያናደዱ መስሏቸው እስከዚህ ደረጃ ወርደው የሚሠሩትን ቢያጡም ነገም ሌላ ቀን ነውና የዚህን ጥጋባቸውን የዘረ ድምር ውጤት ያዩታል። በሠፈሩት መሰፈር፣ በቆፈሩት መግባት ከሰው ልጅ ታሪክ ጋር አብሮ የተፈጠረና እስከመጨረሻም አብሮ የሚኖር ነው።

በመሠረቱ አሮሞን አሮሞ ገድሎት ሲያበቃ ይህን ያህል የሞተን ሰው ዕረፍት ማሳጣት በትንሹ ብልግና ሲበዛ ደግሞ ድንቁርናና የአእምሮ በሽተኝነት ነው። ጥላሁን አያናና ከበደ ባልቻ የገደሉትን ሃጫሉ፣ ስንሻው ሞላልኝ ምን ይፍጠር ብለው እንደዚህ እንደሚቅነዘነዘም በፍጹም አይገባኝም። “አንቺው ታመጪው አንቺው ታሮጪው” እንዲሉ ሆነብኝ። ግድያው ፖለቲካዊ መሆኑ ጡት ላልጣለ ሕጻንም እጅጉን ግልጽ ነው። የግድያው ገፊ ምክንያትና የሚፈለገው ውጤት ምንም ይሁን ምን በዚህ ቀሽም ድራማ አማራ እንደሌለበትና ሊኖርበትም እንደማይችል እንኳንስ እግዜር የገዳዮቹ አባት ሰይጣንም ያውቃል። አማራ አሮሞን በመግደል የሚያስመዘግበው ድል እንደሌለ ማይሙ አማራ ሳይቀር ጠንቅቆ ያውቃል። አማራው መግደል ካለበት ማንንና መቼ መግደል እንዳለበት አሳምሮ ይገነዘባል። ያ ጊዜ ደግሞ እስካሁን ወደ ታሪክ መድረክ ገና አልመጣም። ሀገራዊ ሁኔታዎች በዚህ መቀጠላቸው እውነት መሆኑ ካልቀረ ግን ወደፊትና በጣም በቅርቡ የምንፈራው መድረሱ አይቀርም። ምክንያቱም ኢትዮጵያም አማራም ሌላውም

ንጹሕ ዜጋ በሰላም አብሮና ተባብሮ፣ ተከባብሮና ተፈቃቅዶ መኖር ይኖርበታልና። ፍርሀትም እንበለው ትግስት ወሰን እንዳለው ልብ የምንልበት ዘመን ፊታችን ላይ አለ። ከሁለት በረቶች የወጡ አገራ ዘለል በሬዎች እንዲህ ሲፈነጩ ዝም የተባሉት ለበጎ ነው ብለን እናምናለን - እንደንማርና ከተመሳሳይ ታሪካዊ ቅብጦች እንቆጠብ ዘንድ፤ ከኃጢአትና ከክፉ ሥራ እንጠበቅ ዘንድ፤ ለሌላ አይደለም። እንጂ አንድዬ ሲፈቅድ ምን ሊፈጠር እንደሚችል ቀሪ ይረዳል። የአራትና የአምስት ክፍለ ሀገር ሕዝብ በሰማም እንደተባለበት ሰይጣን ፀጥ ረጭ ብሎ ለ30 እና 40 ዓመታት የተቀመጠው በነዚህ ዓመታት እላዩ ላይ ተቀምጠው እየፈነጩበት እንደነበሩት ባለጌዎች መሆን አቅቶት ሳይሆን የሆነውና እየሆነ ያለው ሁሉ መሆን ስለነበረበትና ስላለበትም ይመስለኛል። ላም በሬን ስታሸነፍ በሬውም ላሟም ዕረፍት የላቸውም። ማሸነፍ ብርቁ የሆነ ሰው አያሸንፍህ፤ ማሸነፉን ማመን የማይችል ሰው ድል አይምታህ። የሰውን ልክ በማያውቅ መደዴ ሰው እጅ አትግባ። ያዋርድሃል። እኛም ሆነ ኢትዮጵያ የተዋረድነው በቀትረ ቀላል ሰዎች እጅ በመግባታችን ነው። ኢትዮጵያ ሰው እስኪወጣላት በዚህ መልክ ጥቂት መቸገራችን አይቀርም፤ መጨረሻው ግን ያምራል! እንካላለን።

ነገርዬው በቁጥር መብዛት አይደለም፤ የዕውቀትም አይደለም፤ የጀግንነትም አይደለም፤ የሁብትም ሆነ የገንዘብ ብዛትም አይደለም - ፍርጃ ነው - ፍርጃ! አንድ ፍርጃ ደግሞ ዓለማዊቶቹ ቅርጽ ሲይዝ ፈተናው ከሚታሰበው በላይ ከባድ ነው፤ የኛ ፈተና አንዳንድ የዋሃን እንደሚያስቡት ወያኔና አህዲድ ብቻ አይደሉም፤ እነሱ የአንድ ክፍለ ሀገር ሕዝብ ብቻ ይበቃቸዋል። ከነሱ ጀርባ ያለው የጉግማንጉግ ኃይል ነው ዋናው ተግዳሮታዊ ነቀርሳችን። ይህ የጨለማ ኃይል በመንፈስም በሥጋም እየተሸረጠብን አንድነታችንንና ጥንካሬያችንን በተለያዩ ሥልቶች ያላላውና የነፃነት ትግል ከመጀመራችን ያካላሸዋል። ምሥጢሩ ብዙ ነው።

... ወገኖቹ ደግሞ ወግ አያልቅባቸውምና በነሱ ብሶ ሰሞኑን “ወሎም የኛ ነው” ሲሉ ሰማሁ ልበል? ጥጋብ የሚወልደው ዕብራት እኮ ገደብ የለውም። አዎ፣ አሁን የነሱን ሀፍረት እኛ እያፈርን በግፈኞች ተጨብጠንና ተቆራምደን አለን። እስከዚያው ...

ለማንኛውም አቢይም ሆነ በድኑ ማለትም ቡድኑ ይበርቱ። ይበርቱናም አማራንና ኢትዮጵያን አሁን ከያዙት በበለጠ ፍጥነትና የክብደት መጠን የጥፋት ተልእኳቸውን ይቀጥሉ። ትናንት ላይ ሆነን ዛሬን እናውቅ ነበር። ነገንም እናውቃለን። በዚህስ አንታማም!

ሃጫሉ ግን ዕድለኛ ነው፤ በ“አሥር ዓመት ጓደኛ”ው የሄራ ፖለቲካ ድብቅ ሥሌትና የሥሌቱም ታሳቢ ውጤት ምክንያት ተገደለ። ግን ገዳዩንም ሆነ የግድያውን ተዋንያን ባጠቃላይ ብዙም የጠቀማቸው አልመሰለኝም - በተንኮልና በሄራ ማንም ወገን ቢሆን ዘላቂ ጥቅሙን ማስከበር አይቻለውም። እነ እንቶኔ ኮሮናን ፈልሰፈው በዓለም ዙሪያ በብርሃን ፍጥነት በመበተናቸው ዕቅዳቸውን እምብዝም እንዳላሳኩት ዓይነት ነው በሀገራችንም የሆነውና እየሆነ ያለው። (ለሰው ጉድጓድ አትቆፍር፤ ከቆፈርክም ብዙ አታርቀው፤ ለምን ቢባል ቀድሞ የሚገባበትን አታውቀውምና - መባሉን እናስብ)። ያኔ ... ሰኔ 22 ነው 23 2012 ዓ.ም ሃጫሉ መሞቱም ሳይረጋገጥ ገና በጥቂት ሰዓታት ውስጥ ነቅተው ይጠባበቁ በነበሩ ግሪህ ቁርዎች አማራ ከተኛበት እየታደነ ታረደ። የሚገርም “አጋጣሚ”። ከግድያው ጥቂት ቀደም ብሎ ታራጅ አማሮች ቤታቸው እየተፈተሸ የጦር መሣሪያ የነበራቸው እንደተወሰደባቸው በሚዲያ ሰምተናል። ምስኪን አማሮችና አርቶዶክሶች የተደገሰላቸውን እነሱ ባይረዱና ባይጠረጥሩም እነሸመልስና አቢይ ግን በደምብ እንደሚያውቁ ሌላው ቀርቶ ችግሩን ለመጠቆምና መፍትሔ ለመሻት በውድቅት ለሸመልስ አብዲህ ስልክ የደወለው የሻሸመኔ ከተማ ከንቲባ “አርፈህ ተኛ!” እንደተባለ እውነቱን መስክሯል፤ ለዚህ ሃቅኝነቱም አሥር ቤት ተጥሎ በበቀለኞቹ የአሮሙማ ባለሥልጣናት የተተመነለትን ዋጋ እየከፈለ ነው። ዝግጅቱ የተጠጠፈው እንግዲህ ቀድሞ ነበር። አዲስ አበባ ላይ ከምሽቱ አራት ሰዓት ለተገደለ አንድ የሄራ ፖለቲካ ሰለባ ከምሽቱ አምስትና ስድስት ሰዓት ላይ ከሦስት ቀናት በኋላም ሊሰሙ በማይችሉ ጎረምሶች (ትዕዛዝ ይጠባበቁ የነበሩ ማለትም ይቻላል!) አገር ታመሰች፤ ንጹሐን ዜጎች በሚዘገንን ሁኔታ ሕይወታቸውን አጡ። እናቶች በልጆቻቸው ፊት፣ ሚስቶች በባሎቻቸው ፊት፣ ሕጻናት በወላጆቻቸው ፊት ... ከመታረዳቸው በፊት ለግድያው እንደማሟሟቂያነት ተደፈሩ። ነፍስ ጡሮች ሆዳቸው እየተዘረገፈ ሽሎች የአክራሪ አሮሞ ጀግኖች ግዳይ ሆነው መሬት ተጣሉ። እደዚህ ያለ ጀግንነት ደግሞ በዓለም ታሪክ ተሰምቶም ሆነ ታይቶ አያውቅም! የኢትዮጵያ መሬት በታሪኩ አዲስ የጭካኔና የግፍ ስፍርን አይ። ለብዙ አሠርት ዓመታት የተለፋበት የሀገር ሀብት በእሳት ወደመ። ከሞት ያመለጡ ሀብታሞች በደቂቃዎች ውስጥ ለማኝ ሆኑ። ብዙዎች ለበረንዳና ለጎዳና ተዳዳሪነት ሕይወት ተዳረጉ። የአሮሞ ወንድሞቻችን የአስተሳሰብ ዕድገት ውጤት ዛሬ ይህን ይመስላል። ነገ ግን ፊውስ ለሌለው የጸጸት ራስ ምታት እንደሚያጋልጣቸው መታወቅ አለበት። ...

ያወደሙ ይወድማሉ፤ ቀኑ ቀርቧል! ምክንያት - ለለአሃዱ በበምግባሩ - ሁሉም እንደየሥራው - ይላልና መጽሐፍ። በመጨረሻ ጊዜ ቁስ የለ ሸካ፣ ጳጳስ የለ አማም፣ ጠ/ሚኒስትር የለ ፕሬዝደንት ... ሁሉም ይበራያል። ዐውድማው ተለቅልቋል። የመዳን ቀን ዛሬ ነው፤ በቀጠሮ መዳን ዱሮም አልነበረም። በጅህ ያለች ጊዜ ናት ወርቅ። የአሁኑ አጠቃላይ መበስበሳችንና የገባንበት የሙስና አረንጓዴ ካለደም ማዕበል እንዲህ በቀላሉ ሥርየትን የሚያገኝ አይመስልም። እግዚአብሔር እንዲመለከ የገንዘብና የሰው ጣዖት መፍረስ አለበት -- አምላክ ቀናተኛ ነው!!